



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI – 4101-012-01/2014

P/14/042

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce

T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05

lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/14/042 – Poszukiwanie osób zaginionych
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Od 1 lipca 2012 r. do dnia zakończenia kontroli.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontroler</i>	Joanna Witkowska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90217 z dnia 8 lipca 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1- 2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Komenda Powiatowa Policji w Skarżysku-Kamiennej (dalej: KPP lub Komenda), ul. Krasieńskiego 11, 26-110 Skarżysko-Kamienna.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Komisarz Piotr Zalewski, Komendant Powiatowej Policji w Skarżysku-Kamiennej od 17 grudnia 2012 r. (dalej: Komendant). Wcześniej, w okresie objętym kontrolą, funkcję Komendanta Powiatowej Policji w Skarżysku-Kamiennej sprawowali: Wojciech Przeździecki (od 22 grudnia 2008 r. do 17 września 2012 r.) oraz Piotr Kania (pełnił obowiązki od 18 września 2012 r. do 16 grudnia 2012 r.). (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie ¹ , mimo stwierdzonej nieprawidłowości, prowadzenie przez KPP poszukiwań osób zaginionych w okresie od 1 lipca 2012 r. do 13 sierpnia 2014 r.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Formułując powyższą ocenę, NIK uwzględniła stopień przygotowania organizacyjnego Komendy do prowadzenia poszukiwań osób zaginionych i identyfikacji nieznanych zwłok oraz przestrzeganie przepisów regulujących postępowanie w takich przypadkach, a także współpracę Komendy z innymi podmiotami. Czynności w celu odnalezienia osób zaginionych prowadzono zgodnie z zarządzeniem Nr 124 Komendanta Głównego Policji z 4 czerwca 2012 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanych zwłok oraz szczątków ludzkich ² (dalej: zarządzenie Nr 124), w sposób rzetelny i adekwatny do okoliczności sprawy. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła dwóch przypadków (na 15 badanych spraw) niezarejestrowania w Krajowym Systemie Informacji Policyjnej istotnych informacji uzyskanych przy przyjmowaniu zawiadomienia o zaginięciu osoby.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. Urz. KGP z 2012 r., poz. 29 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania związane z poszukiwaniami osób zaginionych i identyfikacją nieznanych zwłok

1.1 W okresie objętym kontrolą (od 1 lipca 2012 r. do 13 sierpnia 2014 r.) zadanie prowadzenia poszukiwań osób zaginionych było realizowane w Wydziale Kryminalnym KPP przez Zespół Poszukiwań i Identyfikacji Osób oraz – w przypadku poszukiwań nieletnich – przez Zespół do spraw Przystępności Nieletnich przy współudziale funkcjonariusza z Zespołu do Walki z Przystępnością Przeciwno Życiu i Zdrowiu oraz Przeciwno Mieniu i Zespołu do Walki z Przystępnością Narkotykową. Identyfikacja nieznanych zwłok należała do zadań Zespołu Poszukiwań i Identyfikacji Osób. Zadania poszukiwania osób zaginionych oraz identyfikacji nieznanych zwłok zostały uwzględnione w regulaminie KPP jako zadania Wydziału Kryminalnego oraz w kartach opisu stanowisk pracy funkcjonariuszy tego wydziału. (dowód: akta kontroli str. 4-15, 25-55)

W okresie objętym kontrolą Wydział Kryminalny prowadził 387 postępowań dotyczących małoletnich – osób zaginionych kategorii III, wszczętych od dnia 1 lipca 2012 r. do 1 czerwca 2014 r. oraz 37 postępowań w sprawie osób zaginionych kategorii I lub II. Spośród ww. spraw, dwa postępowania nie zostały zakończone do czasu ukończenia kontroli NIK z powodu nieustalenia miejsca pobytu osób zaginionych. (dowód: akta kontroli str. 119-135)

W okresie od 1 lipca 2012 r. do 1 czerwca 2014 r. KPP nie prowadziła postępowań dotyczących identyfikacji nieznanych zwłok. (dowód: akta kontroli str. 136)

W KPP były przeprowadzane kontrole w ramach nadzoru ogólnego przez Wydział Kryminalny Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach (KWP) w zakresie poszukiwania osób zaginionych³. Komendant, Zastępca Komendanta, Naczelnik oraz Zastępca Naczelnika Wydziału Kryminalnego sprawowali nadzór nad prowadzeniem poszukiwań osób zaginionych, polegający na analizowaniu materiałów zawartych w teczkach poszukiwań osób zaginionych, udokumentowany wpisami do kart kontrolnych i kart nadzoru sprawy poszukiwawczej. (dowód: akta kontroli str. 427-448, 547-562)

Spośród 11 funkcjonariuszy Wydziału Kryminalnego, prowadzących w badanym okresie czynności poszukiwawcze, dziesięciu odbyło szkolenia dotyczące m.in. problematyki poszukiwań osób zaginionych, a czterech funkcjonariuszy także związane z identyfikacją nieznanych zwłok. (dowód: akta kontroli str. 56-118)

Staż pracy funkcjonariuszy prowadzących czynności poszukiwawcze wynosił od 4 miesięcy do 17 lat, a ogółem w Policji – od 2 do 26 lat. (dowód: akta kontroli str. 25-26, 55)

W sprawie sposobu weryfikacji umiejętności osób zajmujących się poszukiwaniami po zmianie przepisów wewnętrznych regulujących procedurę postępowania przy poszukiwaniu osób zaginionych Komendant wyjaśnił, że po wejściu w życie zarządzenia Nr 124 rozpowszechniono wśród funkcjonariuszy KPP treść jego postanowień. Ponadto na odprawach były omawiane procedury związane z przyjęciem zawiadomień, sporządzaniem dokumentacji, nadawaniem kategorii, zbieraniem informacji o osobie zaginionej itp. Funkcjonariusze, którzy przechodzili do komórki zajmującej się poszukiwaniami osób zaginionych po tym okresie sukcesywnie byli lub będą kierowani na szkolenia. (dowód: akta kontroli str. 547, 549-550)

1.2 Przyjmowanie zawiadomień o zaginięciu osoby

Kontrolą objęto 15 spraw dotyczących zaginięć, w tym pięć zakwalifikowanych w dniu zgłoszenia zaginięcia do kategorii I⁴, sześć – do kategorii II oraz cztery – do kategorii III. We

Opis stanu
faktycznego

³ W dniu 21 maja 2014 r. WK KWP w Kielcach w ramach instancyjnego nadzoru ogólnego dokonała sprawdzenia realizacji zadań w zakresie poszukiwania osób zaginionych pięciu spraw prowadzonych przez Wydział Kryminalny KPP. W przypadku trzech poszukiwań prowadzonych w okresie objętym kontrolą stwierdzono, że sprawy prowadzono prawidłowo, a czynności wykonywano systematycznie.

⁴ Zgodnie z postanowieniami § 2 ust. 1 pkt 2-4 zarządzenia Nr 124, zaginionym nadawana jest jedna z trzech kategorii zaginięć.

wszystkich badanych sprawach dotyczących zaginięć zakwalifikowanych do kategorii I i II, w zawiadomieniach o zaginięciu osoby⁵ zostały zawarte wymagane informacje, dotyczące: pełnych danych personalnych, wskazania miejsca i okoliczności zaginięcia, prawdopodobnej przyczyny zaginięcia. W przypadku danych dotyczących: cech wyglądu zewnętrznego z uwzględnieniem znaków szczególnych⁶, opisu ubioru z uwzględnieniem znaków lub cech szczególnych⁷, oznaczenia grupy krwi⁸, opisu przedmiotów posiadanych w czasie zaginięcia⁹, wzmianki o stanie zdrowia osoby zaginionej¹⁰, rodzaju, czasu trwania i skutkach poprzednich oddaleń z miejsca pobytu¹¹, adresów osób, do których mogła się udać osoba zaginiona¹² oraz rodzaju i zakresu czynności podjętych w związku z zaginięciem przez rodzinę, znajomych i podmioty pozapolicyjne¹³ osoby zgłaszające zaginięcie nie zawsze przekazały przedmiotowe informacje.

We wszystkich zbadanych zawiadomieniach o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do kategorii III zostały zawarte wszystkie określone na formularzu¹⁴ informacje, m.in.: pełne dane personalne, cechy wyglądu zewnętrznego z uwzględnieniem znaków szczególnych, opis ubioru z uwzględnieniem znaków lub cech szczególnych, opis przedmiotów posiadanych w czasie zaginięcia, wskazanie miejsca i okoliczności zaginięcia oraz prawdopodobna przyczyna zaginięcia.

Żadna z osób zgłaszających zaginięcie nie dysponowała danymi o kontaktach osoby zaginionej na internetowych portalach społecznościowych, wymaganych § 4 ust. 1 pkt 14 zarządzenia Nr 124¹⁵. (dowód: akta kontroli str. 232-248, 344-418)

W czterech sprawach¹⁶ zaginięć osób zakwalifikowanych do kategorii III (osób małoletnich, których zaginięcie było samowolnym oddaleniem się w wyniku kolejnej ucieczki z domu dziecka lub ośrodka opiekuńczego bądź innej tego rodzaju placówki) przy przyjmowaniu zawiadomienia funkcjonariusze KPP nie uzyskali informacji w zakresie oznaczenia grupy krwi oraz stanu zdrowia osoby zaginionej, wymaganych § 4 ust. 1 pkt 4 i 7 zarządzenia Nr 124, nieujętych jednak na formularzu zaginięcia osoby zakwalifikowanej do kategorii III. (dowód: akta kontroli str. 232-248, 344-418) Komendant wyjaśnił m.in., że w ww. sprawach *brak jest możliwości ustalenia grupy krwi u w/wym., gdyż placówki takiej informacji nie posiadają i nie są zobligowane do zbierania wiedzy na ten temat. Placówka nie zbiera informacji dot. kont internetowych, portali społecznościowych, nowo przyjmowanych wychowanków, stąd takich informacji nie może udzielić organom ścigania w przypadku dokonywania ucieczek przez nieletnich. Większość portali społecznościowych jest niedozwolona dla osób nieletnich.(...). Sytuacja ta dotyczy również braku wiedzy na temat posiadanego nr telefonu, gdyż wszystkie aparaty telefoniczne znajdują się w depozycie placówki. (...). W większości zawiadamiającymi zgłaszanymi ucieczek są wychowawcy placówki, którzy posiadają bardzo skąpą wiedzę na temat nowo przyjętych wychowanków, zdarza się, że ich nie znają osobiście, nigdy wcześniej ich nie widzieli, ponieważ ucieczki*

⁵ Formularz zawiadomienia, dotyczący zaginięć osób zakwalifikowanych do kategorii I i II, stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 124.

⁶ KW 51184/E.

⁷ KW 1161/12 i KW 51184/E.

⁸ Spośród badanych 11 spraw dotyczących poszukiwań z kategorii I i II w sprawie nr KW 7087/13 osoba zgłaszająca zaginięcie podała grupę krwi osoby zaginionej, w pozostałych 10 sprawach osoby zgłaszające zaginięcie nie przekazały informacji w tym zakresie.

⁹ KW 51184/E.

¹⁰ KW 1161/12.

¹¹ KW 1705/14 i KW 51184/E.

¹² KW 1161/12 i KW 51184/E.

¹³ KW 1161/12, KW 51184/E i KW 149/14.

¹⁴ Formularz zawiadomienia o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do kategorii III stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 124.

¹⁵ W sprawie KW 3913/13 Policja z własnej inicjatywy dokonała sprawdzenia osoby zaginionej na internetowym portalu społecznościowym, a w sprawie KW 1020/E (poszukiwań osoby zakwalifikowanej do kategorii II) matka zaginionej przekazała ww. informacje następnego dnia po zgłoszeniu zaginięcia. Dane o nazwach kont portali społecznościowych, do których osoba zaginiona należała, nie są ujęte ani na formularzu zawiadomienia o zaginięciu osoby (dotyczącym zaginięć osób zakwalifikowanych do kategorii I i II), ani na formularzu zawiadomienia o zaginięciu osoby zakwalifikowanej do kategorii III.

¹⁶ Jed – 1543/14, Jed – 14240/13, Jed – 2422/14 oraz Jed – 2063/13.

dokonują w pierwszych godzinach po przyjęciu i nie posiadają również wiedzy o wyglądzie, ubiorze, a także posiadanych przedmiotach. W tym stanie rzeczy zbieranie pełnej wymaganej wiedzy dot. nieletniego przez funkcjonariusza Policji przyjmującego zawiadomienie o ucieczce jest często niemożliwe. (dowód: akta kontroli str. 563, 565-566)

We wszystkich 15 badanych sprawach zawiadomienia, niezwłocznie po ich przyjęciu, były rejestrowane w ewidencji policyjnej (Krajowym Systemie Informacyjnym Policji – KSIP). W sytuacji, gdy w trakcie przyjęcia zawiadomienia uzyskiwano dodatkowe informacje, sporządzano notatkę urzędową, o której mowa w § 5 ust. 1 zarządzenia Nr 124. Notatki takie zostały sporządzone w ośmiu sprawach¹⁷, w tym trzech dotyczących zaginięć zakwalifikowanych do kategorii I – w tych przypadkach, zgodnie z wymogiem wynikającym z § 5 ust. 2 zarządzenia Nr 124, notatki zostały przekazane niezwłocznie do Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji i Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach. (dowód: akta kontroli str. 212-231, 249-288)

W 13 z 15 zbadanych spraw informacje zarejestrowane w ewidencji policyjnej odpowiadały zakresowi ustalonemu w § 23 ust. 1 decyzji Nr 125 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 kwietnia 2013 r. w sprawie funkcjonowania Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (poprzednio § 42 załącznika do decyzji Nr 167 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie funkcjonowania zestawu centralnych zbiorów informacji tworzących Krajowy System Informacyjny Policji). (dowód: akta kontroli str. 181-189, 191-197, 200-211, 563-572, 583-592)

W 12 spośród 15 poddanych badaniu spraw, kategoria zaginięcia nadana w dniu zgłoszenia odpowiadała przesłankom określonym w § 2 ust. 1 pkt 2-4 zarządzenia Nr 124 i była adekwatna do danych zgromadzonych przy przyjęciu zawiadomienia. W dwóch kolejnych przypadkach pierwotnie nadana kategoria została zmieniona na inną – prawidłową¹⁸. Z wyjaśnień Komendanta wynika, że w jednej sprawie zmieniono kategorię zaginięcia z II na I z uwagi na potwierdzenie informacji o chorobach zaginionej. Druga sprawa dotyczyła zaginięcia małoletniej, dobrowolnie wydanej przez ojca dwa dni wcześniej matce o ograniczonych prawach rodzicielskich (mającej za zgodą ojca prawo do zabierania dziecka do swojego miejsca zamieszkania w czasie pobytu w kraju). Podczas przyjęcia zawiadomienia brak było wiarygodnej informacji o aktualnym miejscu pobytu matki i córki, dlatego też zakwalifikowano zaginięcie do kategorii III, przy czym zważywszy na okoliczności zdarzenia i wiek małoletniej zaginionej czynności poszukiwawcze podjęto natychmiast tak, jak dla kategorii I. Po otrzymaniu informacji, iż matka i dziecko przebywają poza miejscem zamieszkania (i poza krajem) po dokonaniu analizy materiałów podjęto decyzje o zmianie kategorii na I. (dowód: akta kontroli str. 122, 134, 344-418, 547, 550)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na uchybienie formalne w prowadzeniu czynności poszukiwawczych, niemające jednak wpływu na skuteczność prowadzonych poszukiwań – w jednej z poddanych badaniu spraw¹⁹ osobę zaginioną zakwalifikowano do kategorii II, pomimo że przy przyjęciu zawiadomienia uzyskano informacje kwalifikujące tę osobę do kategorii I. Nieprawidłowe zakwalifikowanie nie miało skutku w postaci nieadekwatnych czynności poszukiwawczych, ponieważ podjęto czynności jak dla zaginięć osób kategorii I. Ze względu na odnalezienie osoby zaginionej już w dniu zgłoszenia zaginięcia, sprawę zakończono bez edytowania wcześniejszych wpisów w KSIP. (dowód: akta kontroli str. 328-329, 344-351, 547, 550)

1.3 Sposób i zakres poszukiwań

Opis stanu
faktycznego

W poddanych kontroli pięciu sprawach dotyczących zaginięć zakwalifikowanych do kategorii I, doszło do szybkiego (tj. w dniu, w którym dokonano zgłoszenia zaginięcia) ustalenia miejsca pobytu trzech zaginionych osób. W jednej sprawie²⁰ miejsce pobytu zaginionej małoletniej ustalono za pośrednictwem Komendy Głównej Policji po czterech dniach

¹⁷ KW 6231/13, KW 149/14, Jed – 12967/13, KW 12496/13, KW 52610/12, KW 1161/12, KW 7087/13, Jed – 2063/13.

¹⁸ W sprawie KW 6231/13 z kategorii II na kategorię I, w sprawie Jed-12967 z kategorii III na kategorię I.

¹⁹ KW 7087/13.

²⁰ Jed - 12967/13.

czynności poszukiwawczych. W sprawie osoby zaginionej w dniu 13 czerwca 2013 r.²¹ do czasu zakończenia kontroli tj. 13 sierpnia 2014 r. czynności poszukiwawcze nie zostały zakończone pomimo podjęcia przez KPP wszystkich czynności, wynikających z zarządzenia Nr 124. (dowód: akta kontroli str. 308-322, 419-426)

W badanych sprawach zaginięć osób zakwalifikowanych do kategorii II czynności poszukiwawcze trwały do 84 dni. Jedna z osób zaginionych²² następnego dnia po zgłoszeniu została odnaleziona martwa na terenie podległym innej jednostce Policji. W trzech sprawach²³ osoby zaginione powróciły do miejsca zamieszkania w czasie 1, 18 i 5 dni. W najdłuższej trwającej sprawie osoba zgłaszająca wycofała zaginięcie²⁴, a w najkrótszą sprawę zakończono w dniu zgłoszenia zaginięcia (osoba zaginiona została odnaleziona)²⁵. (dowód: akta kontroli str. 326-338)

Spośród czterech poddanych kontroli spraw dotyczących zaginięć małoletnich, zakwalifikowanych do kategorii III, którzy nie zostali odnalezieni w ciągu 30 dni od daty zgłoszenia zaginięcia²⁶ czynności poszukiwawcze nadal były prowadzone przez Zespół ds. Przestępczości Nieletnich²⁷. Sprawy te nie były przekazywane do Zespołu Poszukiwań i Identyfikacji Osób, ponieważ powyższe zespoły funkcjonowały w strukturach Wydziału Kryminalnego, a policjanci obu ww. zespołów w zakresach swoich obowiązków mają poszukiwania osób zaginionych. (dowód: akta kontroli str. 564, 572, 33-54, 55)

W ww. sprawach KPP nie kontynuowała poszukiwań w zakresie właściwym dla osoby zaginionej kategorii II, mimo że zgodnie z § 10 ust. 3 zarządzenia nr 124 czynności poszukiwań osób zaginionych, zakwalifikowanych do kategorii III prowadzi się w ciągu 30 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu osoby, a następnie kontynuuje się jako poszukiwania osoby zaginionej kategorii II. W powyższej sprawie Komendant wyjaśnił, że (...) po ucieczce nieletniego (...) stroną zawiadamiającą jest placówka wychowawcza. Po upływie czterech tygodni nieobecności zgodnie z regulaminem tego rodzaju instytucji nieletni skreślany jest z listy wychowanków, w związku z tym sąd rodzinny zgodny z właściwością terytorialną miejsca zamieszkania nieletniego wydaje nakaz doprowadzenia do kolejnej placówki i poszukiwania opiekuńcze wszczyna na mocy decyzji sądu dana jednostka, gdzie nieletni zamieszkuje bądź ma zameldowanie. Często jednostki Policji proszą pisemnie o zakończenie poszukiwań opiekuńczych, ponieważ rejestrują z nową podstawą prawną poszukiwania opiekuńcze i nasze poszukiwania są kontynuowane na podstawie nakazu. Materiały zgromadzone podczas poszukiwań przez naszą jednostkę, które mają istotne znaczenie i przyczyniają się do szybszego ujęcia nieletniego przesyłane są pocztą resortową do jednostki, która przejęła poszukiwania opiekuńcze za nieletnim. Zgodnie z zarządzeniem nr pf-670/11 KGP z dnia 07.06.2011 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwań osób ukrywających się przed organami ścigania lub wymiaru sprawiedliwości, § 8 ust. 3 pkt 1, poszukiwania opiekuńcze prowadzi jednostka organizacyjna Policji właściwa miejscowo dla miejsca, z którego nieletni oddalił się samowolnie lub do którego nie powrócił w wyznaczonym terminie, pkt 2, właściwa miejscowo dla ostatniego miejsca zameldowania nieletniego w przypadku o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wówczas poszukiwania są kontynuowane wyłącznie na podstawie decyzji sądu rodzinnego. W związku z powyższym, iż osoba zaginiona może posiadać w KSIP tylko jeden czynny rekord Poszukiwań i Okoliczności, po wydaniu nakazu przez sąd zgodnie z miejscem zameldowania nieletniego poszukiwania kontynuuje i wszczyna z nakazu dana

²¹ KW 6231/13.

²² KW 12496/13.

²³ KW 52610/12, KW 1020/13, KW 3913/13.

²⁴ KW 1161/12. Policja ustaliła, że przeciwko zaginionemu prokuratura prowadziła postępowanie w sprawie wyłudzenia pieniędzy na szkodę osoby zgłaszającej zaginięcie.

²⁵ KW 7087/13.

²⁶ Sprawy: Jed – 14240/13, Jed – 2422/14, Jed – 2063/13 i Jed – 1543/14, w których czynności poszukiwawcze trwały odpowiednio 126, 66, 61 i 126 dni.

²⁷ Jak stanowi § 10 ust. 4 zarządzenia Nr 124, czynności w ramach poszukiwań osób zaginionych, dotyczących małoletnich zakwalifikowanych do kategorii III, w ciągu pierwszych 30 dni od zawiadomienia o zaginięciu osoby wykonują policjanci komórki organizacyjnej do spraw nieletnich jednostki Policji, a następnie, w przypadku nieodnalezienia osoby, przekazują materiały wraz z analizą wykonanych czynności do właściwej komórki organizacyjnej do spraw prowadzenia poszukiwań jednostki Policji i współpracują z nią w wykonywaniu dalszych czynności.

jednostka Policji gdzie nakaz wpływa do realizacji. Większość poszukiwań została przejęta przez inne jednostki po skreśleniu z listy wychowanków nieletniego. W przypadku nieobecności wychowanków placówki przekraczającej okres 30 dni skreśleni są oni z listy ośrodka i staje się już wtedy nieaktualny cel poszukiwań tj. „doprowadzić do placówki z której dokonał ucieczki”, ustaje przyczyna zgłoszenia zawiadomienia. Jednak praktyka pokazała, że nie wszystkie jednostki rejestrują na podstawie nakazu w KSIP poszukiwania opiekuńcze i dlatego też, aby mieć podgląd na sprawę poszukiwawczą do momentu zatrzymania nieletniego nie wyrejestrowywano mimo, iż podstawa ustała. (dowód: akta kontroli str. 33-54, 55, 563-572, 583-592)

We wszystkich zbadanych sprawach funkcjonariusze Policji po przyjęciu zawiadomienia podejmowali niezwłoczne i adekwatne dla nadanych kategorii czynności poszukiwawcze. W przypadku dwóch spraw Policja zabezpieczyła materiał genetyczny do badań DNA. W sprawie osoby zaginionej zakwalifikowanej do kategorii I²⁸ po 13 dniach poszukiwań został pobrany materiał genetyczny i wykonano badania DNA (opinia kryminalistyczna z dnia 11 września 2013 r.). W dniu 8 listopada 2013 r. oraz 3 lutego 2014 r. porównano profil DNA zaginionej z bazą zarejestrowanych profili DNA nieznanych zwłok, 18 czerwca i 5 lipca 2013 r. przeprowadzono analizę zarejestrowanych w KSIP nieznanych zwłok. W dniu 30 sierpnia 2013 r. sprawdzono informacje o znalezieniu nieznanych zwłok, ponadto 13 i 25 czerwca 2013 r. dokonano sprawdzenia dwóch osób o nieustalonej tożsamości przywiezionych do szpitali w Końskich i Warszawie. W sprawie zaginięcia osoby zakwalifikowanej do kategorii II²⁹ następnego dnia po zgłoszeniu zabezpieczono materiał genetyczny do badań. (dowód: akta kontroli str. 308-343)

Realizując wymóg § 17 ust. 3 zarządzenia Nr 124, w przypadku długotrwałych poszukiwań osoby zakwalifikowanej do kategorii I³⁰, policjant prowadzący poszukiwanie sporządzał, co trzy miesiące w okresie pierwszego roku od dnia wszczęcia poszukiwań, analizę i ocenę wykonanych w sprawie czynności poszukiwawczych wraz z wnioskami i planem dalszego prowadzenia poszukiwań, oraz przekazywał je do Wydziału Kryminalnego Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach. (dowód: akta kontroli str. 454-470)

1.4 Postępowania dotyczące poszukiwań obywateli polskich za granicą

Opis stanu faktycznego

W okresie od 1 lipca 2012 r. do 1 czerwca 2014 r. w KPP nie prowadzono spraw dotyczących poszukiwania obywateli Rzeczypospolitej Polskiej za granicą. (dowód: akta kontroli str. 119-135, 137-138)

1.5 Poszukiwania dotyczące tzw. porwań rodzicielskich³¹

Opis stanu faktycznego

W okresie od 1 lipca 2012 r. do 1 czerwca 2014 r. KPP nie prowadziła postępowań dotyczących tzw. porwań rodzicielskich. (dowód: akta kontroli str. 119-135)

1.6 System Child Alert³²

Opis stanu faktycznego

W okresie od 1 lipca 2012 r. do 1 czerwca 2014 r. KPP nie podejmowała działań w celu uruchomienia systemu Child Alert, w związku z niewystąpieniem przypadków zaginięć uzasadniających zastosowanie takich procedur. (dowód: akta kontroli str. 119-135)

²⁸ KW 6231/13.

²⁹ KW 1020/13.

³⁰ KW 6231/13.

³¹ Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 5 Zarządzenia nr 124, porwanie rodzicielskie to sytuacja, w której jedno z rodziców lub opiekunów posiadających pełną władzę rodzicielską bez woli i wiedzy drugiego z nich pod pretekstem krótkotrwałego pobytu wywozi lub zatrzymuje osobę małoletnią na stałe, pozbawiając tym samym drugiego rodzica lub opiekuna posiadającego pełną władzę rodzicielską możliwości utrzymywania kontaktu z małoletnim w przysługującym mu zgodnie z prawem zakresie.

³² Stosownie do postanowienia § 2 ust. 1 pkt 21 zarządzenia Nr 124 Child Alert to system wsparcia poszukiwań uprowadzonych i zaginionych małoletnich, mających na celu natychmiastowe poinformowanie jak największej liczby osób o prowadzonych przez Policję poszukiwaniach osoby małoletniej za pośrednictwem mediów interaktywnych oraz środków masowego przekazu, w szczególności: telewizji, Internetu, radia, tablic reklamowych.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W dwóch spośród 15 badanych spraw informacje zarejestrowane w ewidencji policyjnej nie odpowiadały zakresowi określonego w § 23 ust. 1 decyzji Nr 125 Komendanta Głównego Policji w sprawie funkcjonowania Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (poprzednio § 42 załącznika do decyzji Nr 167 Komendanta Głównego Policji w sprawie funkcjonowania zestawu centralnych zbiorów informacji tworzących Krajowy System Informacyjny Policji). W sprawie KW 1161/12 brak było rysopisu osoby zaginionej, a w sprawie KW 6231/13 – informacji o stanie zdrowia osoby zaginionej, mogącym mieć wpływ na zachowanie tej osoby lub na ustalenie miejsca pobytu, w tym rodzaju chorób, nałogów, nawyków i skłonności, a szczególnie skłonności samobójczych oraz adresów osób lub instytucji, u których lub w których może przebywać osoba. (dowód: akta kontroli str. 190, 198-199)

Komendant wyjaśnił, że pierwsza faza wprowadzania danych z zawiadomienia należy do służby dyżurnej. Przeprowadzono rozmowy instruktażowe ze służbą dyżurną w celu wyeliminowania niedociągnięć, dodatkowo zagadnienie rejestracji osób zaginionych w systemie KSIP zostanie objęte szkoleniami. (dowód: akta kontroli str. 563-572)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Współpraca KPP z innymi podmiotami

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą w przypadku 11 z 15 zbadanych spraw KPP zwracała się do podmiotów pozapolicyjnych (m.in. Państwowej Straży Pożarnej, nadleśnictw, Straży Leśnej) o ich włączenie się do czynności poszukiwawczych. Komenda współpracowała z podmiotami pozapolicyjnymi niebiorącymi bezpośredniego udziału w czynnościach poszukiwawczych, w szczególności poprzez wymianę informacji m.in. z placówkami opieki zdrowotnej³³, Fundacją Itaką³⁴ oraz innymi podmiotami (m.in. urzędami miast odnośnie monitoringu miejskiego, Strażą Ochrony Kolei, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Narodowym Funduszem Zdrowia). Współpraca Komendy z ww. podmiotami pozapolicyjnymi w zakresie wymiany informacji o osobach zaginionych przebiegała sprawnie. (dowód: akta kontroli str. 143-166, 167-180, 474-488)

Komendant wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą KPP nie zawierała z podmiotami pozapolicyjnymi porozumień w sprawach dotyczących poszukiwania osób zaginionych³⁵, jednakże utrzymywała kontakt i prowadziła współpracę na bieżąco, przed rozpoczęciem działań, poprzez odprawy i działania koordynujące. W ww. okresie Komenda nie prowadziła wspólnych szkoleń, ćwiczeń z podmiotami pozapolicyjnymi dotyczących poszukiwania osób zaginionych. (dowód: akta kontroli str. 139-166)

Z przeprowadzonego badania 15 spraw wynika, że przekazywane do KPP informacje dotyczące poszukiwanych osób zaginionych, były przez funkcjonariuszy weryfikowane. (dowód: akta kontroli str. 308-343)

Odnosząc się do posiadanych informacji w zakresie rozlokowania grup ratowniczo-poszukiwawczych, Komendant wyjaśnił, że na terenie powiatu skarżyskiego nie ma grup ratowniczo-poszukiwawczych. Na terenie województwa istnieją harcerskie grupy ratownicze w Busku-Zdroju oraz Starachowicach, które posiadają psy specjalne m.in. do tropienia zwłok. (dowód: akta kontroli str. 139, 142)

W badanym okresie Fundacja Itaka, przekazała do KPP informacje dotyczące trzech spraw³⁶ mogące przyczynić się do ustalenia miejsca pobytu osób zaginionych. Przekazane informacje zostały zweryfikowane przez Policję. (dowód: akta kontroli str. 143-166)

³³ Zarówno z placówkami publicznymi, jak i niepublicznymi, w tym w szczególności ze szpitalami.

³⁴ W sprawach KW 1020/12 i KW 6231/13.

³⁵ Komendant Główny Policji zawarł porozumienia o współpracy (współdziałaniu) m.in. z Komendantem Głównym Straży Granicznej (17 czerwca 2004 r.), Komendantem Głównym Żandarmerii Wojskowej (16 stycznia 2002 r.), Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej (12 czerwca 2001 r.) i Fundacją Itaka (25 maja 2009 r.).

³⁶ Jed – 14212/13, KW 1020/12, KW 6231/13.

Z ustaleń kontroli oraz z anonimowej ankiety przeprowadzonej w toku kontroli NIK wśród funkcjonariuszy prowadzących czynności poszukiwawcze wynika, że w trakcie prowadzenia spraw zaginięć osób kategorii I, II i III Komenda występowała do Wydziału Techniki Operacyjnej KWP o ustalenie takich danych jak billingi, lokalizacja logowania telefonu komórkowego. Nie wystąpiły przypadki odmowy udzielenia tego typu danych przez Wydział Techniki Operacyjnej KWP w Kielcach. (dowód: akta kontroli str. 290-307)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁷, wnosi o zapewnienie realizacji obowiązku wprowadzania do KSIP informacji wymaganych § 23 ust. 1 decyzji Nr 125 Komendanta Głównego Policji w sprawie funkcjonowania Krajowego Systemu Informacyjnego Policji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia 10 października 2014 r.

Wicedyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Kielcach

Tadeusz Mikołajewicz

Kontroler
Joanna Witkowska
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

³⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.